

Handelingsperspectief overlastgevend en opvanglocaties Almere

Versie 23 augustus 2023

Aanleiding

Locatiemanagers constateren dat er in toenemende mate sprake is van overlastgevend in de gemeentelijke opvang (GOO). Het uitreiken van één of meerdere schriftelijke waarschuwingen helpt in de praktijk vaak onvoldoende, waardoor de behoefte is ontstaan om uiterste, strengere consequenties te verbinden aan het ontvangen van de derde schriftelijke waarschuwing.

Op 11 juli jl. heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid (J&V) gehoor gegeven aan deze behoefte van gemeenten en een landelijk maatregelenpakket gepubliceerd. In dit maatregelenpakket is beschreven wat gemeenten kunnen doen bij niet-naleving of overtreding van huishoudelijke reglementen en geweldpleging op de GOO. De maatregelen in dit maatregelenpakket zijn juridisch getoetst en passen in de huidige landelijke Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). De gemeente kan op basis van locatie specifieke behoeftes aanvullingen aanbrengen. Dit handelingsperspectief beschrijft het voor Almere voorgestelde maatregelenpakket.

Wettelijk kader

1. Vreemdelingenwet:
 - Het recht op opvang voor asielzoekers, waaronder ontheemden uit Oekraïne, volgt uit artikel 8 van de Vreemdelingenwet. Op grond van de Wet verplaatsing bevolking (Wvb) ligt de wettelijke taak in de opvang van ontheemden uit Oekraïne bij de burgemeesters.
2. Artikel 3 Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO):
 - Recht op opvang
3. Haqbin Arrest:
 - Als gevolg van een bindend arrest van het Europese Hof van Justitie in de zaak Haqbin is het niet toegestaan om opvang aan overlastgevend asielzoekers volledig te onthouden, tenzij de betreffende lidstaat elders in de opvang voorziet. Dit arrest geldt onverkort voor ontheemden uit Oekraïne. Dit betekent dus dat ook een overlastgevend bewoner het recht op opvang behoudt.
4. Algemene wet bestuursrecht (Awb): Het beperken of intrekken van verstrekkingen heeft een directe impact op de rechten van de bewoner en moeten daarom voldoen aan de Awb. Het besluit om verstrekkingen in te houden of te beperken moet om die reden voldoen aan de vereisten van motivering, dossieropbouw, zorgvuldigheid, proportionaliteit, subsidiariteit, evenredigheidsbeginsel en (hoor- en) wederhoor.

Voorgesteld landelijk maatregelenpakket

Wanneer een bewoner ongewenst en overlastgevend gedrag vertoont in een GOO kunnen op grond van artikel 7 eerste lid van de RooO verschillende maatregelen worden getroffen. De genomen maatregel moet proportioneel zijn ten opzichte van het overlastgevend gedrag. Welke maatregel moet worden opgelegd is afhankelijk van de beoordeling door de opvanglocatie in het individuele geval.

1. Het 1e correctiegesprek met locatiemanager op basis van overtreding van het huisreglement
2. Het 2e correctiegesprek en officiële schriftelijke waarschuwing (gele kaart)
3. Het laatste correctiegesprek en tweede officiële schriftelijke waarschuwing (rode kaart)
4. Beperken of intrekken van verstrekkingen (pas geldig indien gepubliceerd in de Staatscourant)
 - a. Het inhouden van leefgeld;
 - b. Beperken van deelname aan recreatieve of educatieve activiteiten;

- c. Het ontzeggen van toegang tot de opvanglocatie gedurende de dag voor een maximale duur van 8 uur

Overlast voortkomend uit een strafrechtelijk feit

Mocht er sprake zijn van overlast voortkomend uit een mogelijk strafrechtelijk feit wordt de politie ingeschakeld en wordt aan het slachtoffer geadviseerd om aangifte te doen bij de politie. Indien het inschakelen van de politie leidt tot 'het rehtens ontnemen van de vrijheid van de ontheemde', dan kan de burgemeester de opvang direct beëindigen op grond van artikel 4 sub a RooO.

Voorgestelde aanvullende maatregelen gemeente Almere

De effectiviteit van het voorgestelde landelijke maatregelenpakket wordt door Team Oekraïne Almere betwist. Een ontzegging gedurende de dag zal voor een overlastgevende niet aanvoelen als een beperking, aangezien zij gedurende de dag vaak niet op de opvang aanwezig zijn. Geadviseerd wordt om aanvullend over te gaan op de volgende stappen:

5. Tijdelijke verplaatsing naar een andere locatie in Almere (met 24 uren bewaking) voor 48 uur (daarna terug naar eigen locatie) met de optie van intrekking van leefgeld
6. Tijdelijke verplaatsing naar een andere locatie in Almere voor 1 week (met 24 uren bewaking) (daarna terug naar eigen locatie) met de optie van intrekking van leefgeld
7. Tijdelijke verplaatsing naar een andere locatie in Almere voor 2 weken (met 24 uren bewaking) (daarna terug naar eigen locatie) met de optie van intrekking van leefgeld
8. *Definitieve verwijdering uit de gemeente Almere (incl. spoeduitschrijving BRP) na overleg met de burgemeester. Indien een dergelijke casus aan de orde is kan afgestemd worden met piket OOV. Dit is 24/7 bereikbaar op telefoonnummer 06 13 25 85 58, Zij kunnen zorgen voor de benodigde afstemming met de burgemeester.*